

Panorama knih

R. Hajossy, P. Mačura: Fyzika a matematika úspěšnej strelby v basketbale*

Publikace s názvem „Fyzika a matematika úspěšnej strelby v basketbale“ velmi pozoruhodně a sofistikovaně nabízí v obecné rovině jednu z variant propojení teorie s praxí, konkrétně sportu a vědy. Poukazuje na skutečnost, že sport už není pouze záležitostí samotného tréninku a sportovního výkonu, ale je užitečné přihlížet také k jeho dalším souvislostem. Těmi pak mohou být bezesporu také poznatky aplikované fyziky a matematiky. Jak autoři správně zmiňují již v úvodu, publikací, knih a článků zabývajících se basketbalem a jeho konfrontací se základy biomechaniky, biomedicínské mechaniky a fyziky je celá řada, avšak pouze málo z nich matematicky vyjadřuje děje, které při této míčové kolektivní hře probíhají. V publikaci je konstatována a předkládána skutečnost, že po vystřelení míče již o jeho osudu nerozhoduje samotný hráč, nýbrž pouze fyzikální zákony mechaniky a aerodynamiky. Právě tento fakt je pak východiskem pro detailní analýzu opírající se o širokou škálu matematických vzorců a rovnic.

Z metodiky basketbalu se autoři zaměřují na prvek, který je z hlediska technické obtížnosti a nácviku s ním spojeného tím nejnáročnějším – na střelbu. Logicky je pak hlavním tématem jejich práce dosažení co nejvyšší úspěšnosti, tedy maximální efektivity střelby.

Publikace je členěna do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá velmi přehledně a s dostatečně vědeckým přístupem problematikou samotného míče: fyzikální podstatou vzduchu v míči i mimo něj, zákonitostmi jeho odrazu. Navazující tři

kapitoly se pak věnují parabolické a balistické dráze a rotaci míče. Všechny kapitoly využívají fiktivních, modelových situací a úloh, jejichž řešení slouží k lepšímu pochopení dané problematiky. Argumentace všech pojednání je přesvědčivá a splňuje parametry vědecké práce. Velkou výhodou je také příložený CD nosič se soubory Excel, jehož případné využití se neomezuje pouze na řešení úloh v prostředí basketbalu, ale také i v dalších míčových hrách.

Práce poukazuje na dnešní úzkou provázanost sportu a vědy. Její předností je sice nesporná originalita a v jistém slova smyslu jedinečnost, avšak dochází zde k výraznému potlačení lidského faktoru. Praktické využití pro trenéry (stejně jako pro hráče) v praxi je značně diskutabilní a polemické.

Autoři projevili vysokou odbornou znalost svých specializací, vhodně se doplňují a tato spolupráce napříč obory je pro práci velmi přínosná. Pro danou oblast bádání je práce bezesporu obohacením a lze ji hodnotit obsahově i metodicky jako kvalitní.

V. Pruša

* Tělovýchova a sport. Masarykova univerzita Brno 2011. 300 s.

Kateřina Machovcová: Nesamozřejmé perspektivy*

Kateřina Machovcová vystudovala psychologii na Fakultě sociálních studií MU, kde v současné době působí jako externí vyučující oboru Genderová studia. K tématu genderu a feministického přístupu v psychologii se vyjadřuje dlouhodobě v podobě odborných časopiseckých článků, a je tedy logické, že se nyní oblast